

Kogar ljudje ne izučé, tega Bog.

Povem vam, da je bil križ, predno so bili Mlejniki otroci ugnani. Sedem jih je bilo, se vé; in če je mati jednega zavračala in svarila, smuknil je že drugi pri vratih in brž je bil na trgu kje. Tam je dobil hitro kopico tovarišev skakačev in kričačev, potem so jo pa udrli z jednega konca trga na drugi, in zopet nazaj. Obešali so se na poštni voz in nagajali voznikom, da so marsikoga razdražili, da je z bičem opletel po mečih nagajivcev. V šoli so otrokom strogo prepovedovali tako vedenje. Nekateri so slušali, drugih se pa ni prijelo svarjenje, kakor se godi navadno. Med temi je bil tudi Mlejnikov Vilko. Trije bratje in tri sestrice so bili prav pridni; opustili so nedostojno skakanje po trgu ter bili od dne do dne bolj poslušni materi in učitelju.

Toda Vilko, ta je ostal stari grešnik.

Vilko vam ni miroval, če bi ga bil privezal. Domóv, na trg, po trgu počez in po dolgem, pa zopet domóv — to je bila vedna njegova pot. Kadar so otroci napravili kaj nerodnega, Vilko je bil med njimi. Ne materino svarilo, ne očetova šiba, ne učiteljeve kazni — nič ga ni izpreobrnilo. Zato je pa moral Bog poseči vmes in pomagati starišem, da je bil ukročen porednež.

Kadar so dobivali Mlejniki otroci darov, Vilko navadno ni dobil ničesar. In prav mu je bilo. Saj tudi ničesar ni zaslužil, ker je bil tako razposajen.

Prav za novo leto so dobili od očeta lepa darila, Vilko seveda ničesar. Vsak je prejel butarico gladkih klinčkov in knjižico: »Mladi risar«. V tej je bilo mnogo mnogo podobic, ki so bile narisane iz samih klinčkov. To je bilo veselje! Zunaj je škripal sneg pod nogami, po oknih so cvetele ledene cvetlice, od streh so pa visele dolge sveče, tako dolge, kakor o Božiču na velikem oltarju. Ljudje, ki so imeli opravka na mrazu, pihali so si v prste in se drobno prestopali, da bi se ogreli v roke in noge. Tedaj je bil srečen in vesel, kdor je sedel pri peči in si grel hrbet. Srečni in veseli so bili tudi Mlejniki otroci.

V kotu pri stari uri »kukavici« je dihala železna peč vročo sapo po sobi. Pa je tudi morala sopsti! Mlejnikova mati je kurila, da je bilo veselje. Navalila je vanjo drv in na žerjavico premoga, da je bilo, kakor bi grmada gorela. Otroci so ji drage volje pomagali in nosili iz drvarnice drv, iz kleti premoga. Kajpada bi bili tudi zelo radi sami kurili in se igrali z ognjem. Ali to jim je bilo strogo prepovedano. »Ogenj je nevarna reč«, pravila jim je mati. »Le jedno iskrico naj kdo kam zatrosi, pa nam lahko vse pogori. Potem bomo pa drgetaje od mraza prosili dobrih ljudij za kosec kruha in ne bomo imeli gorke sobe, kjer bi si pogreli premrle ude.« Sami lahko veste, da so rajši slušali in na gorkem klinčkali, kakor pa po mrazu kruha stradali.

Da so pa lahko drug drugega gledali, kako sestavlja razne podobe in oblike iz klinčkov, posedli so kar po tleh. Vsak je del pred-sé butarico klinčkov in začel sestavljati zvezde, mnogokotnike, cerkvice, hišice in vrte, kar je vsak videl v svoji knjižici. Potem so pa drug drugega posnemali in se poredno veselili, če ni mogel kdo hitro sestaviti druge, bratove ali sestrične podobe.

Jakec je bil najspretnější. Hitro je naredil vsako podobo, in dobro dolgo se je mučila Anica, predno je sestavila tako zvezdo kot on. Kar na kolo ji je šlo. Mihec je pa znal sestaviti samo hišico z vrtom. To je delal vedno in vedno in vsakemu je popravil in ovrigel podobo, če je hotel narediti njegovo »pristavo«. Tako je pravil tisti hišici iz klinčkov.

Najslabše se je pa sponašalo risanje Jurčku. Kar zatopljen je bil v svojo barčico. Podpiral je mlado glavo, segal z roko v razkuštrane lase, lezel vedno bliže tlom, dokler ni iztegnil nog pod mizo in se naslonil ob komolce pred svojo barčico. Nič ni slišal, kako se je Dragica smejala Anici, ker jo je Mihec tako pestil z zvezdo.

Ko so bili vsi zaverovani v klinčkarsko risanje, pridehti skozi vrata — Vilko. Ta je bil premoder za tako igranje. »Otroci naj se le igrajo, ali mi

— veliki imamo drug posel. Kdo se bo drsal, če ne mi?» In Vilko je bil zares pravi drsalec! Ali s tem nikakor ne trdim, da je bil tak, ki se drsa pametno, da si ukrepi noge, da se sprehodi in razvedri, potem pa zopet mirno sede h knjigi. Vilko je bil drugačen drsalec. On se je vedno tako drsal, kakor se drugi niso. Če so se drugi stojč, ta je poklekaval in »streljal raco« ter šival hlače na kolenih. Kadar so drugi izvlekli sanke in se dričali po zmrzlem snegu, tedaj je Vilko prinesel desko in se kar po tej vozil po bregu. Večkrat je deska zaostala v snegu, Vilko pa ne. Zato je drsel dalje po snegu in seveda tudi po obleki. Kaka da je bila po taki vožnji obleka, lahko se ve. V tem, ko so imeli bratje še čedno obleko, bila je Vilkotova že vsa odrgnjena in zamazana. Kaj se hoče; kakoršen mož, taka obleka!

Toraj z drsališča je prišel Vilko. Oprl se je prav mogočno z rokama na kolena in stojé gledal igrajoče otroke. Vsaka oblika mu je bila otročarija, vse bi bil naredil, kakor bi trenil. Tako se je bahal in postavljaj ter zahteval klinčkov, da pokaže, kako je vešč, dasi nima knjižice. Toda nihče ni hotel razdirati, kar je bil sestavil; Vilko zato ni dobil na posodo klinčkov. Pa zvita glava si kmalu opomore. Brž je bil na mizi in je vzel izza podobe užigalne klinčke, kamor jih je vtikal oče da so bili varni pred otroki. Ko vidijo drugi, kaj namerava Vilko, svariyo ga vsi, naj pusti žveplenke za podobo. Strogo jim je bilo to zapovedano. »Vam že, ker ste še otroci. Meni pa ne. Vem dobro, kaj je žveplenka, le molčite«. Tako je miral Vilko brate in sestre ter raztresel po tleh žveplenke in sestavljal podobe. Ali naveličal se je kmalu nedolžne igrače. Zato je takoj ugibal, kaj bi naredil, česar drugi ne morejo. Kmalu mu šine v glavo: »Pokažem jim, kako hiša pogori.«

Hitro sestavi hišico s klinčki, potem prižge z gorečo žveplenko vsak klinček in »hiša je gorela«. »Hiša gori, gasit, gasit!« vpil je in se norčeval.

Anica je zares hotela pogasiti, ker se je bala, da se ne bi kaj unelo v sobi. Ali po nesreči se pa sama užge. Krilce je kar zašumelo, in Anica je bila kot goreča baklja. Otroci v jok. Anica je klicala na pomoč, Vilko se je pa silno prestrašil. Vendar mu je prišla še prava misel. Pograbil je veliko ruto, ki je visela na stolu, in zavil vanjo Anico ter naglo udušil ogenj. Ali kaj, Anica je bila silno opečena. Jokala je sirotka in mnogo je pretrpela uboga mati z bolnim otrokom. Koliko bridkosti napravi ljubeznivim starišem tak neposajenec!

Ali tudi Vilko je skupil zadosti. Ker je imel predolge prste, ki so segli po prepovedani reči, prav zato ga je tudi Bog krenil po prstih. Ko je gasil Anico, opekel se je prav pošteno. Pestoval je obvezani roki in hvaležen je moral biti bratu, ki ga je pital z jedjo. Zakaj ni mogel sam držati žlice.

Sedaj je Vilko premišljeval, kako je bil zloben, da je nakopal sestri, materi in sebi križe in težave. Nekaj časa je še hodil pogledovat prav milo za tovariši, ki so se drsali in podili, kakor nekda j on. Toda pogostni nauki gospoda župnika, ki je hodil obiskavat opečenca, poprijemali so se ga in je sklenil, da bode drugačen Vilko. In ni prelomil sklepa.

Pepelnično sredo je šel prvič v cerkev z razvezanimi rokami. Ljudje so pokopali »pusta« in pričeli živeti resno v postnem času. Vilko je pa zagrebel starega Vilkota in oblekel novega.

Še sedaj živi, dobro ga poznam. Včasih še hoče pomoliti rožičke nekdanji porednež. Toda Vilko pomni, kar je sklenil, in se hitro otrese takih muh. Zvesto hodi po poti pridnih mladeničev, katerim ni neznan pregovor: »Vprašala bodejo stara leta, kaj so delala mlada.«

Basnigoj.

